

PLANES SELECTES

Discurs llegit per Santiago Rusiñol, Mantenedor dels Jocs Florals Humorístics, organitzats pel Centre Popular d'aquesta vila l'any 1923.

SENYORS:

Fer uns Jocs Florals humorístics, com se fan avui a Sant Celoni, prova que els homes d'aquesta vila, tan lloable per molts motius, tenen un gran bon sentit de sentiments humanitaris.

Avui que en la nostra terra, i en les que no són la nostra terra, s'escampa com una boirina d'aclapament col·lectiu; que les enveges dels uns i l'egoïsme dels altres ens fa viure... interinament; que s'han tret tots els colors de la paleta menys el negre, que no és color; que les nacions sembla que es barallin a l'aranya estira cabells; que hi ha tantes llúites de classes com classes hi han, que no són poques; que totes les músiques del món toquen la mateixa música, el *foxtrot* de la garrotada; i que cada escriptor quan té la ploma sembla un filòsof magistrat que repartís la sentència amb una serietat olímpica; avui que tothom està més seriós que el gegant de Santa Maria, el sol fet de parlar d'humorisme ja es pot dir que ho és un humorisme.

Lo dificultós per mi, i per tots aquells que m'escolten, és parlar del bon humor, i que no ens manqui el bon humor que és el bàlsem de totes les ferides de l'ànima que es van rebent en aquesta vall de llàgrimes i de *jazz-band*; aquell bon humor que torna a l'home més bo i més tou que el pa del dia; aquella alegria del cor que fa perdonar tots els agravis; el somris de misericòrdia que fa comprendre tots els defectes que ens ha tirat a mans besades la generosa naturalesa; aquell arronsament d'espatlles que ens fa riure moltes estones del que ens hauria de fer plorar; aquell sarró, aquell immens sac de perdó que portem a l'espatlla per a anar-lo omplint de tots els agravis i anar-lo buidant a riallades per sanitud del nostre bon viure.

Perquè el riure, i amb ell l'humorisme, i amb l'humorisme la ironia, s'ha de tenir sempre el ben entès que no ha d'ésser la poca-solta. A l'únic que la Naturalesa ha permès el riure ha estat a l'home, perquè ha cregut que els animals no en farien un bon ús i no els concedí aquesta gràcia. L'humorisme ha de servir com una arma de perfecció per a aturar a tants pretenciosos que, amb la

capa de la ciència, de l'art o de la filosofia, ens deixarien baldats de teories insoportables. L'humorisme a les bones obres no sols els fa mal, les enlaira, però a les falses i a les ridícules els hi fa veure el llautó i les deixa tan despullades que ja no les poden presentar en públic sense els colors a la cara.

Quantes clíniques per neurastènics s'haurien de construir en aquest món si es deixés dir als escriptors que només són tristos! Si no fos el contrametzines de la Gràcia de tenir gràcia per a desinfectar la tristesa quan sols és tristesa retòrica, hauríem d'anar plorant per les platges i carreteres tan avorrits i melangiosos que als cementiris hi hauria empentes i s'hauria de fer cua.

Res ha aturat més pretenciosos que el sant temor de fer el ridícul, i qui diu el ridícul diu el beneit. L'home vol riure, però no fer riure. L'home vol que se'l prengui en seriò, encara que sigui un toca campanes, i qui diu campanes diu pessimismes. Molts en diuen raonaments del seu modo de no raonar i quan veuen que hi han altres homes que han vist el forro dels seus discursos, callen per un sempre més. I tot això, mercès al riure: a aquest do generós que ha tret a tants del purgatori. Perquè estem ben convençuts que si una llàgrima pot salvar a un que tiri pel mal camí, una rialla de bon cor el pot salvar tant com una llàgrima.

I sort qui sap viure rient i sap treballar rient, que ja té mitja vida guanyada. Déu va dir que guanyariem el pa amb la suor del front, però el que el guanya cantant per dintre no té el suor fosc com el que no canta. Les hores li semblen més curtes; no espera que es pongui el sol com aquell que es freu una càrrega, sinó que espera que vingi l'alba per a tornar a començar amb més joia, que joia i salut i consol és pendre-s'ho tot amb joventut, i qui diu joventut diu alegria.

Ja quan s'és home, ja més enllà, quan les ungles de l'experiència es van clavant a l'esperit; quan se senten els primers símptomes del cansament i del desengany; quan correria el perill de tornar-se rencuniós, el que pot tenir la gran sort de valguer-se de la ironia ja té uns suros per anar nedant en els temporals del camí. La ironia vindrà a